

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ÖMER SABANCI'NIN

TÜRKİYE SİAD PLATFORMU

BANDIRMA BAŞKANLAR KURULU

KONUŞMASI

02 Nisan 2004

Bandırma

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax:(90-212) 249 13 50
Fax:(90-312)428 86 76
Fax:(32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

web sitesi: www.tusiad.org

Bandırma'nın değerli yöneticileri,
Türkiye SİAD Platformu'nun saygıdeğer başkanları,
Değerli basın mensupları;

TÜSİAD adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bu yıl sonuna doğru gerçekleştireceğimiz 8. SİAD Zirvesi'nin hazırlık çalışmaları kapsamında yaptığımız bu Başkanlar Kurulu'nda, bizleri Bandırma'da ağırladıkları için, sayın Başkan Adil Levent Coşkun'un şahsında Bandırma Sanayici ve İşadamları Derneği'ne şükranlarımı sunuyorum.

Başkanlar Kurulumuz birçok bakımdan önemli bir döneme rast geldi. Kıbrıs müzakerelerinin kritik bir aşaması içindeyiz. İstikrarlı ve dengeli bir yönetimin devamı açısından çok önemli bir kilometre taşı olan yerel seçimleri yeni geride bıraktık. Ülke olarak önümüzde ciddi gündem maddeleri var. Öte yandan, biz de, Türkiye SİAD Platformu olarak yeni bir oluşuma doğru hızla ilerliyoruz. Bugün bütün bu hususları değerlendirme imkanı bulabileceğimizi umuyorum.

Ben, izin verirseniz, önce seçimlerin bize neler düşündürdüğüne değinmek istiyorum.

Kuşkusuz yerel seçim sonuçlarının doğrudan bir genel seçim sonucu gibi değerlendirilmesi düşünülemez. Yerel seçimlerin kendine özgü dinamikleri mevcuttur. Ancak, yine de İl Genel Meclisi seçim sonuçlarına bakmak, bu rakamları "**Türkiye'nin en büyük kamuoyu yoklaması**" olarak kabul ederek bazı çıkarımlarda bulunmak da sağlıklı olmaz.

28 Mart seçimlerinde, öncelikle seçmenin iktidar partisine teveccühünün artarak sürdüğünü görüyoruz. Ancak bu artışın, seçimler öncesinde telaffuz edilen oranlara ulaşmadığı, hala hatırı sayılır bir oyun muhalif partilerde toplandığı da bir gerçek. **Biz bu verileri, hükümetin politikalarının genel anlamda onaylanarak yönetimde istikrarın güçlendirilmesi, ama uzlaşmacı ve dengeli bir yönetim yaklaşımını muhafaza etme gereğinin de altının çizilmesi olarak yorumluyoruz.**

Bu çerçevede, Türkiye'nin iç ve dış sorunlarının çözümünde iktidar partisinin sorumluluklarının daha da arttığını söylemeliyiz.

Öte yandan, seçim sonuçlarının açığa çıkardığı bir başka gerçek de, Türkiye'nin, alternatif politikalar üreten, yapıcı ve dinamik bir muhalefete şiddetle ihtiyacı olduğuydu. **Parlamento içi muhalefetin oy kaybı, gerek siyasete yaklaşım gerekse Türkiye'nin sorunlarına önerilen çözümler konusunda, bu kesimde bir özleştirme ve yeniden yapılanmanın zorunlu olduğunu bir kez daha ortaya koydu.**

Değerli Başkanlar,

Yerel seçimlerin toz dumanını geride bırakırken, ekonomi, siyaset, dış ilişkiler, kamu yönetimi ve eğitim gibi alanlarda öncelikle dikkate alınması gereken konuları kamuoyu ile paylaşmakta yarar görüyoruz.

Ekonomi alanında, mali piyasalarda sağlanan istikrarın sürdürülmesi için, hükümetin, bütçe disiplini korunmaya devam etmesi gerekmektedir. Seçim sürecinin geride bırakılması, **yapısal önlemlerin hızla tamamlanması** açısından da hükümetin elini serbest bırakmıştır. Bu yapısal reformlar içerisinde vergi performansının artmasına yönelik olarak harcamaların kontrolü, vergi tabanının genişletilmesi ve **kayıt dışı ekonominin daraltılması** en temel

olanlarıdır. Özellikle gelir idaresinin yeniden yapılarak, mükellef odaklı etkin bir vergi toplama sisteminin hayata geçirilmesi gerekmektedir. İstikrarlı bir büyümenin ardından, yatırım ve istihdam artışının gelebilmesi için, bu faktörlerin dikkate alınması hayati önemdedir.

Avrupa Birliği'nin ekonomik durgunluktan çıkış eğilimi güçlenmektedir. AB Brüksel Başkanlar Konseyi'nde Lizbon Stratejisi'nde daha güçlü adımlar atılması yönünde alınan karar doğrultusunda, ülkemizde de, **girişimci ve rekabetçi ekonominin önündeki engellerin bir an önce kaldırılması** bu dalganın yakalanması bakımından zorunludur. Söz konusu adımların atılması sonucunda, orta vadede elde edilecek yüksek oranlı bir kalkınma ve genişleme ile, istihdam yaratmaya başlanabilecektir.

Siyaset alanında temel ihtiyaç, **uzlaşma kültürünün tesis edilmesi** ve sorunlara dayatmacı olmayan, dengeli bir siyasi yaklaşımla çözüm aranmasıdır. **Kopenhag Kriterleri'nin eksiklerinin hızla tamamlanması, bireysel özgürlüklerin geliştirilmesine yönelik yasal düzenlemelerin etkin biçimde uygulanmasının sağlanması ve sivil siyaseti, sivil yargıyı, her türlü kamu harcamasında şeffaflığı destekleyecek Anayasal adımların atılması kısa dönemin gündemini oluşturmaktadır.**

Uluslararası ilişkilerde, Türkiye'nin, dört yanındaki sorunların çözümünde inisiyatifi eline alan bir tutum benimsemesi zorunludur.

Hükümet Kıbrıs meselesinde, kapsamlı bir siyasal-toplumsal uzlaşmadan güç alarak, gerçekten kutlanması gereken bir çözüm iradesi göstermiştir. Bu iradeyi göstermek, Kıbrıs Türk halkına egemenlik, refah ve mutluluk yolunu açmaya ve Türkiye'nin AB üyeliği pozisyonunu güçlendirmeye yönelik bir bakış açısı ile inisiyatifi elinde tutma yaklaşımı sayesinde mümkün olmuştur.

Kamu yönetimi alanında, merkeziyetçi-bürokratik anlayışın terk edilmesini, yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluklarının artırılmasını ve halkın yönetime katılımını sağlayacak çeşitli mekanizmaları öngören **kamu yönetimi reformu yasa tasarılarının gündeme getirilmesi olumlu bir adım olmuştur.**

Ancak reformun başarısı açısından, bazı Anayasal ve yasal düzenlemelerin eksik bırakılmış olması ve yerel yönetimlere devredilen yetkilerin kamu yararına ve hukuka uygun kullanılmasını sağlamak için **gerekli denetim mekanizmalarının yeterince öngörülmemiş olması uygulamayı olumsuz etkileyecek boşluklar yaratmaktadır.** Tasarının, bu boşluklar doldurularak yasalaştırılması gereklidir.

Öte yandan, kamu yöneticilerinin seçilmesinde ve atanmasında, liyakatın ön planda tutulmasına, görevlerinde başarılı olan kamu yöneticilerinin değiştirilmemesine özen gösterilmelidir.

Öncelikli konular arasında son olarak **eğitime** değinmek istiyorum.

İş dünyası olarak gerek Türkiye'nin geleceğinin inşa edilmesi gerekse ülkenin bugün ihtiyaç duyduğu insan sermayesinin yetiştirilmesi açısından, çağdaş normlara uygun ve bilgili, kültürlü, şahsiyetli, yaratıcı gençler yetiştiren bir eğitim sistemini şiddetle önemsiyoruz.

Hükümetin Türkiye için hayati bir konu olan eğitimdeki tutumu, bu alandaki icraata önyargıyla yaklaşmayan kesimleri bile endişe ve güvensizliğe sevk ediyor.

Eğitimle ilgili olarak burada bir kez daha şu hususları kamuoyunun dikkatine sunmak istiyoruz:

- 1) Yüksek öğrenime değerini veren çeşitlilik ve farklılaşmadır. Ülkedeki bütün üniversiteler için tek tip bir yapı öngörmek çağa aykırı bir yaklaşımdır. Bu açıdan **YÖK Kanunu** dikkatle tartışılmalıdır. YÖK Kanunu üzerindeki zaman baskısı kaldırılmalı, yasa, “idari ve mali yapılanma”, “akademik ve bilimsel kriterler”, “üniversiteye giriş” gibi paketlere bölünerek, farklı tartışmaların birbirini gölgelemesinin önüne geçilmelidir.
- 2) Mükerrerliği önlemek amacıyla yapıldığı öne sürülen, “**bursların tek elde toplanması**” düzenlemesi, eğitim sistemimizin sorunlarından olan merkeziyetçiliği güçlendirmektedir. Bir kişinin birden fazla kurumdan burs almasını önlemek için, karar merciini merkezileştirmek değil, burs bilgilerini tek elde toplamak yeterli olacaktır. Bugünün teknolojisiyle bu son derece kolaydır.
- 3) **Mesleki ve teknik eğitimin** amacı, Türkiye’nin hızlı kalkınma sürecinde ihtiyaç duyduğu ara kademe insan gücünü yetiştirmektir. Bu alanda asıl mesele meslek liselerinin kalitesinin iyileştirilmesidir. Bu çerçevede, yeterli sayıda **imam hatip lisesi** din görevlisi yetiştirmek üzere faaliyet gösterip isteyenlere ilahiyat fakültesine devam olanağını verirken, ihtiyaç fazlası olanları da tedrisat ve müfredat uyumu yapılarak normal liseye dönüştürülmelidir.
- 4) Dünyada son yıllarda egemen olan hızlı değişim ve toplumların bu değişime ayak uydurma ihtiyacı, **zorunlu temel eğitim** için öngörülen sürenin uzamasına sebep olmuştur. 8 yıllık zorunlu eğitimden alınan, okullaşma oranını belirgin biçimde artıran olumlu sonuçların, bu sürenin 12 yıla çıkarılmasıyla ivme kazanacağı aşikardır. Ayrıca, ilk ve ortaöğretimde kullanılan ders ve çalışma kitapları ile rehber kitapların içerik ve biçim olarak güncel ve çağdaş hale getirilmesi şarttır.

Bu yolla, kendini sürekli yenileyen ve geliştiren, olaylara çok yönlü bakabilen, insan haklarına ve demokrasiye saygılı, uzlaşma kültürüne sahip bir yeni neslin, Türkiye’nin kalkınmasını sırtlaması mümkün olabilecektir.

Değerli başkanlarımıza burada bir öneride bulunmak istiyorum. Eğitim konusu, ülkemizin, ekonomimizin, işletmelerimizin geleceğini doğrudan etkileyecek hayati önemde bir konudur. Bunu Türkiye SİAD Platformu için ülke çapında gerçekleştirilecek bir kampanya konusu haline getirelim. Bölgelerimizde farklı kesimleri biraraya getirerek bu meseleyi tartışalım ve ortaya çıkan görüşleri her bölgeden ayrı ayrı hükümete iletelim.

Sayın Başkanlar,

Avrupa Birliği’ne üyelik sürecinde ve AB içinde yerimizi aldığımızda, hızlı kalkınma ve gelişme için en önemli varlığımız insan sermayesi olacaktır. Uzmanlığı olan, bilgi ve birikim sahibi, demokrasi ve piyasa kültürünü özümsemiş, yüksek nitelikli kadrolar olmadan yeni dönemin sorumlulukları, riskleri, olanakları ve fırsatları karşısında yetersiz kalırız.

İnsan sermayesi açısından ortaya koyduğumuz bu gerçek, “**sivil toplum sermayesi**” açısından da geçerlidir.

AB kurumları ve hükümetleri yalnızca, gönüllü üyeliğe dayalı, siyasi partilerden bağımsız, temsil ettiği kesimde en az yüzde otuz oranında bir ekonomik artı değer tabanına sahip ve kurumsal açıdan temsil kabiliyeti yüksek kuruluşları "özel sektör" temsilcisi olarak muhatap almaktadır.

Bu kuruluşların Avrupa ölçeğindeki şemsiye örgütü UNICE'ye, TÜSİAD, gerekli kıstasları yerine getirerek 1988'de Türk özel sektörünün temsilcisi olarak üye olmuştur.

UNICE, AB politikaları ve mevzuatının oluşmasında, en teknik düzeyden en yüksek siyasi düzeye kadar karar alma sürecinde her kademedede yer alıyor. Bu noktada özellikle vurgulamak gerekir ki, **Avrupalı şirketleri ilgilendiren mevzuat ve politikaların yüzde sekseni, artık ulusal düzeyde değil, AB düzeyinde, Brüksel'de oluşturuluyor.**

İşte bu nedenle, Türkiye'nin AB ile müzakere sürecine girmesiyle, şirketlerimiz için yaşamsal önemdeki gelişmeler de yeni bir kurguya kavuşacak. Türk özel sektörü olarak hem Ankara'nın müzakere sürecindeki tutumunu çok yakından gözetmeli ve alınacak kararlara en başından dahil olmalıyız; hem de UNICE üyeliğimiz sayesinde **AB içindeki gelişmeleri ve iş dünyasını ilgilendiren mevzuatın ve politikaların evrimini çok yakından takip etmeliyiz.**

TÜSİAD kendi iç örgütlenmesini de UNICE'de Türkiye'yi en iyi şekilde temsil etme üzerine kurmuştur. Bu konuda 16 yıllık bir birikime sahiptir. Yurt içindeki ağırlığını yurt dışına da taşımayı başarmıştır.

Burada asıl mesele, Avrupa'daki tüm diğer iş dünyası örgütlerinde olduğu gibi, **gönüllü sektörel ve bölgesel örgütlerin tek çatı altında toplanarak Ankara'ya gerçekten işlevsel bir destek sunabilmesidir.** Bu da federasyon aşamasını hızla tamamlayıp, konfederasyon aşamasına geçilmesini gerekli kılmaktadır.

AB ilişkilerinin gerektirdiği gibi, tamamen gönüllü üyelik temelinde kurulacak olan bir **konfederasyonun ana işlevi bugünden hazırdır:** Kuracağı çalışma grupları ile **Ankara'ya müzakere sürecinde yönlendirici destek vermek** ve TÜSİAD'ın UNICE nezdinde faaliyet gösteren çalışma grupları ile bütünleşerek, TÜSİAD'ın tecrübesini, birikimini kullanarak, **ülke çıkarlarını Avrupa'da en iyi şekilde korumak...**

Böylece bölgesel federasyonlar, bölge kalkınmasına, sektörel federasyon ise sektörlerin sorunlarına odaklanabilecektir.

Değerli Başkanlar,

Türkiye, AB üyeliğini hedef olarak seçmekle, son derece iddialı bir toplumsal projeyi de benimsemiş oldu. Bu projenin açık tanımı, "gelişmiş ülkeler arasında kendine bir yer açmak"tır.

Bu projeyi başarıyla gerçekleştirmenin yolu, serbest piyasaya dayalı bir ekonomiden, bireysel özgürlüklere dayalı yenilikçi ve yaratıcı bir toplumsal yapıdan, katılımcı demokratik yönetimden ve laik devlet anlayışından geçmektedir. Türk iş dünyasının temsilcileri olarak, bizler bu ilkelerin belirlediği bir gelişme çizgisine yürekten inanmış durumdayız.

Beni dinleme sabrını gösterdiğiniz için şükranlarımı sunuyor, hepinizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum.